

der ikke skulle være Videnskabsmænd, men Mellemmænd mellem, hvad Videnskaben har bragt frem, og hvad den store Befolkning i dens højere og lavere Krefte skal tilegne sig, give dem; der skulle være Udtryk for den egentlige Lærerbevidsthed og Lærergerning, den rette Indvielse i, hvad det vil sige at være Lærere, og ikke blot se hen til, at de tilegne sig visse Fagkundskaber. Jeg kunde altsaa tænke mig Muligheden af, at man saa at sige deler Læreruddannelsen paa den Maade, at man mener, den private Virksomhed fuldt ud kan meddele de Kundskaber, som høre til, men at der tillige hører en mere central Baaivirning til, som Staten og det offentlige bedst kan tage i sin Haand, for at give den almindelige Vejledning i, hvad selve Lærervirksomheden som saadan vil sige. Naar jeg lægger nogen Vægt paa denne Tanke, saa er det, fordi jeg tror, at den tillige vilde raade Bod paa en Skavank, vort Skolevæsen i høj Grad lider under, nemlig den Kløft, der er mellem Lærere ved de højere og Lærere ved de lavere Skoler, den Mangel paa Følelse af, at det er en og samme Sag, de alle arbejde for, Fornemmelsen af, at Latin skolens Lærere ere af et andet Malm og af en anden Støbning end Folke skolens, saaledes at Latin skolens Lærere se med Mistro paa den anden Parts Dannelse, og Folke skolens Lærere paa den anden Parts Følelighed — denne Mangel paa Forstaaelsen af det fælles, som forbinder dem, den tror jeg, der kunde være Tale om at faa bort gennem et Samarbejde i en saadan Fællesanstalt, hvor den almindelige Jordannelse til at blive Lærer blev alle til Del. En saadan Anstalt maatte samle alle sine Elever paa et fælles Grundlag samtidig med, at dette Grundlag kom til at forgrene sig i forskellige Retninger, efter som den ene eller den anden Art Skolers Lærere skulde gaa ud derfra. Man taler om, at Folke skolens Lærere i mange Henseender mangle pædagogisk Uddannelse; men jeg tror, at det maa siges, at den pædagogiske Uddannelse, som Folke skolens Lærere møde med, staar højt over, hvad Latin skolens Lærere møde med i saa Henseende. Den pædagogiske Jordannelse, som Lærerne ved de lærde Skoler faa; tror jeg kun kan betegnes med, at den er en Skandale; i Virkeligheden er det en Jordannelse, som knapt en Gang har Skin af at være det. Det er kun nogle faa Aar siden, at man overhovedet fik lagt den første Spire til, at et saadant Krav, som der kan stilles til den pædagogiske Uddannelse af Latin skolens Lærere, kunde blive fyldestgjort, og endnu er man ikke kommet ret meget videre. Det er altsaa en Opgave, som ikke blot er af Be-

tydning for Folke skolen, men af fuldt saadant stor Betydning for den højere Skole, og der kunde altsaa være Tale om, hvad der jo for Øjeblikket ikke foreligger, hvorvidt der ikke fra Statens Side burde gøres noget til Bedste for en saadan stor Samfundsvirksomhed, der har Krav paa at faa sit særlige Organ ved Siden af saa mangen anden Samfundsvirksomhed, der gør Krav paa at træde selvstændig frem. Den Prøve, som i Øjeblikket have ved Skolelærereksamen i pædagogisk Jordannelse, den saakaldte Prøve, i praktisk Hærdighed, den tror jeg i Virkeligheden helst maatte udleveres til Behandling i Faren; den er ingen alvorlig Prøve og kan ifølge sin Natur ikke være det. Jeg tror, det er ganske gavnligt at stille denne Sag frem i stærke Udtryk, fordi man her staar i fuldstændig Modsætning til det, som Fornuften siger, maa være det rette. At faste et Menneſte der endnu staar forholdsvis uudviklet, ind iblandt en Hob vildtfremmede Børn med et Spørgsmaal, der gives dette Menneſte et Øjeblik i Korvejen, for at aflægge en Prøve paa, om Manden nu er i Stand til at undervise, det er jo i Virkeligheden at se bort fra enhver Prøve, der betyder noget. For at vise, om man kan undervise, maa man staa over for Børn, som man har haft at gøre med i længere Tid. Selv den ypperste Lærer i Verden kan ikke i den første Time, han underviser nogle Børn, straks være paa det rene med, hvorledes disse Børn skulle behandles, og det forlanger man i Øjeblikket af dem, der gaa op til Eksamen, og som blive stilledes over for en Del fuldstændig fremmede Børn under generende Forhold med et Spørgsmaal, de have faaet tilfældig som ved Lodtrækning — der skulle de aflægge en Prøve paa, om de have Betingelser for at kunne undervise. Jeg er tilbøjelig til at tro, at det mange Gange kan tale til Fordel for det unge Menneſtes Betingelser for at være Lærer, at han ikke kan bestaa ved denne Prøve; at man bestaar den, kan mangen Gang snarere thyde paa, at man ikke har Øyne til at fordybe sig i Opgaven, men kan snafte løs uden at knytte nogen personlig Opfattelse til den Sag; de, der have det rappe Mundlæder, ere som en Slags Eksamens-Maddiner, som ville faa Eksamens-Appelsinerne i deres Turban. De derimod, som ikke kunne bestaa denne Prøve, fordi de ikke kunne snafte løs, og fordi de mene at maatte gaa mere til Bunds i Opgaven, de have maafte i og for sig langt større Anlæg til at blive alvorlige Lærere, medens de andre kun have Anlæg til at blive det rent overfladiske. Derfor siger jeg, at den nuværende praktiske